

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої Ради
Національного технічного
університету

«Харківський політехнічний
інститут»

від 27 лютого 2026 р. протокол №3

Введено в дію наказом ректора
№87. ОД від 2 березня 2026 р.

В.о. ректора НТУ «ХПІ»

Євген СОКОЛ
2026 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про довузівську підготовку іноземних громадян
в навчально-науковому інституті міжнародної освіти
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»**

Харків 2026 р.

1. Загальні положення

1.1. Довузівська підготовка іноземних громадян та осіб без громадянства (далі ДППГ) здійснюється в навчально-науковому інституті міжнародної освіти (ННІ МО) Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (далі НТУ "ХПІ") згідно з Законом України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постановами Кабінету Міністрів України, Статутом НТУ «ХПІ», цим Положенням та іншими законодавчими актами України з питань освіти.

1.2 Головною метою ДППГ є забезпечення високого рівня підготовки іноземних громадян та осіб без громадянства до вступу до Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» та до інших вищих навчальних закладів України.

1.3. ДППГ здійснюється за очною та дистанційною формами навчання, а також шляхом сполучення цих форм з метою підготовки іноземців по вступу в заклади вищої освіти за базовими напрямками на основі угод за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб. Зміна форми навчання з очної на дистанційну, можлива за власним бажанням студенти ДППГ або у разі настання форс-мажорних обставин (наприклад, зміна епідеміологічної обстановки, стихійні лиха, антропогенні катастрофи, та ін.)

1.4. Для виконання покладених завдань Підготовчі курси використовують печатку, штампи і офіційні бланки ННІ МО та НТУ «ХПІ».

1.5. Форми і засоби організації навчально-виховного процесу визначає директорат ННІ МО, який розробляє та впроваджує власні програми навчальної та науково-методичної роботи з урахуванням державних стандартів.

1.6. ДППГ в ННІ МО здійснюється під керівництвом заступника директора ННІ МО з довузівської підготовки.

1.7 Оплата праці, права та обов'язки працівників які приймають участь у ДППГ регулюються законодавством, посадовими інструкціями, правилами внутрішнього розпорядку НТУ «ХПІ»

2. Основні напрями діяльності, завдання та функції ДППГ

2.1. Проведення певної освітньої діяльності, в основі якої є вивчення іноземними студентами української англійської) мови та інших навчальних предметів з базових напрямів для подальшого навчання іноземців в навчальних закладах відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня.

2.2. Систематизація та поповнення знань та вмінь, які отримали іноземні громадяни на Батьківщині, згідно вимог середньо-освітнього рівня кваліфікації, передбаченого Міністерством освіти і науки України.

2.3. Проведення на сучасному рівні наукової і науково-технічної, творчої та культурно-виховної діяльності.

2.4. Забезпечення виконання державного замовлення та угод на підготовку іноземних громадян до вступу у заклади вищої освіти за певними напрямками.

2.5. Забезпечення культурного і духовного розвитку особистості, виховання осіб, які проходять ДППГ, в дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України: проведення виховної та культурно-просвітницької роботи з іноземними студентами, ознайомлення їх із загальноприйнятими нормами поведінки, законами України, положенням про навчання в Україні громадян зарубіжних країн, правилами проживання та пересування іноземних громадян на території України, а також правилами внутрішнього розпорядку НТУ "ХПГ та гуртожитку; організація відпочинку іноземних студентів під час канікул, а також позаучбового часу протягом навчального року.

2.6. Робота з національними об'єднаннями іноземних громадян.

2.7. Участь у проведенні інформаційно-рекламної роботи, в тому числі виготовлення матеріалів іноземними мовами, підтримка сторінок ДППГ в Інтернеті) та інше.

2.8. Вивчення досвіду провідних закладів вищої освіти України в галузі підготовки іноземних студентів та передових технологій зарубіжних країн.

2.9. Зарахування іноземних громадян для навчання на ДППГ здійснюється:

- на підставі міжнародних угод України з іншими державами;
- на підставі угод міністерств та відомств, навчальних закладів України з органами освіти, організаціями, фірмами та навчальними закладами інших країн;
- за індивідуальними угодами на навчання з іноземними громадянами.

Усі абітурієнти, що прибули до України, повинні мати документи, перелік яких визначений Положенням про прийом іноземців та осіб без громадянства на навчання до закладів вищої освіти. Зарахування іноземних студентів на ДППГ проводиться індивідуально за наказом ректора НТУ "ХПГ.

2.10. Навчання іноземних студентів ведеться терміном 6 місяців за навчальними планами та програмами затвердженими на Вченій раді ННІ МО. Для груп, які почали навчальний рік із запізненням, встановлюється особистий графік навчального процесу та навчальний план, за умови виконання програм дисциплін у повному обсязі. Академічна відпустка за станом здоров'я іноземного студента не надається.

2.11. Після успішного закінчення ДППГ видається свідоцтво встановленого державного зразку, яке надає їм право бути зарахованими до закладів вищої освіти без вступних випробувань.

3. Організаційна структура та керування ДППГ

3.1. Керівництво ДППГ здійснює заступник директора ННІ МО, який в установленому порядку за поданням директора ННІ МО призначається наказом ректора НТУ "ХПГ".

3.2. Керівник ДППГ:

- організує та безпосередньо керує навчально-методичною, виховною, науковою та організаційною діяльністю ДППГ;
- спрямовує зусилля співробітників на якісну підготовку іноземних студентів;
- організує розробку концепцій розвитку напрямів навчання, навчальних планів, навчальних і робочих програм;
- здійснює контроль за навчальним процесом: розкладом занять та іспитів, семестровими навчальними планами і графіками та їх виконанням;
- організує контроль за плануванням та проведенням самостійної роботи студентів;
- готує проекти наказів про зарахування, відрахування іноземних студентів;
- здійснює загальне керівництво підготовкою підручників, навчальних і методичних посібників, методичних розробок тощо;
- планує організаційно-виховну роботу зі студентами, викладачами та працівниками, що здійснюють ДППГ;
- контролює облік студентів та забезпечує подання до інших організацій звітності про контингент у встановлені терміни;
- організує збереження документів суворої звітності;
- керує оформленням свідоцтв, встановленого зразка про закінчення ДППГ та їх видачу іноземним студентам, що успішно закінчили навчання;
- здійснює контроль за виконанням правил внутрішнього розпорядку в приміщеннях, призначених для ДППГ та відповідних гуртожитках НТУ "ХПІ";
- у межах компетенції діяльності з ДППГ видає розпорядження, які є обов'язковими для співробітників, а також студентів;
- виконує інші обов'язки, покладені на нього цим Положенням та посадовою інструкцією.

3.3. Працівники, які здійснюють ДППГ здійснюють свої повноваження згідно чинного законодавства України, цього Положення та їх особистих посадових інструкцій.

4. Права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу ДППГ

4.1. Учасниками навчально-виховного процесу з ДППГ є педагогічні працівники які працюють на умовах погодинної оплати та іноземні громадяни і особи без громадянства.

4.2. Іноземні студенти, які проходять ДППГ, мають статус студента НТУ "ХПІ", незалежно від їх громадянства, расової належності, статі, мови і ставлення до релігії їм гарантуються права і свободи, передбачені діючим законодавством України, та вони мають наступні права:

- брати участь у створенні органів самоврядування для розв'язання будь-яких питань життєдіяльності;
- на доступ до інформації в усіх галузях знань;
- на забезпечення житлом за умовами угоди протягом ДППГ;
- на користування навчально-виробничою, науковою, культурною, спортивною та оздоровчою базами НТУ "ХП" за умовами угоди на навчання;
- на захист від дій педагогічних та інших працівників, які порушують їхні права або принижують честь та гідність.

4.3. Іноземні студенти, які проходять ДППГ зобов'язані:

- відвідувати всі заняття з усіх дисциплін, виконувати передбачені навчальним планом види навчальних робіт;
- систематично та глибоко оволодівати знаннями;
- дотримуватися вимог законодавства України щодо паспортно-візового режиму та "Положення про навчання іноземних громадян в Україні";
- дотримуватися вимог Статуту НТУ "ХП", правил внутрішнього розпорядку НТУ "ХП" та цього Положення;
- виконувати умови угоди на навчання та своєчасно проводити оплату навчання;

- письмово підтвердити свою згоду виконувати вимоги цього Положення.

4.4. Педагогічні працівники ДППГ мають усі права та обов'язки згідно з Законами України "Про освіту", "Про вищу освіту",

4.5. Педагогічні працівники ДППГ мають право на:

- захист професійної честі та гідності;
- вільний вибір форм, методів та засобів навчання у межах затверджених навчальних планів;
- внесення пропозицій керівництву НТУ "ХП" та ФМО щодо поліпшення навчально-виховної роботи;
- брати участь у конференціях, семінарах та інших навчальних заходах з питань ДППГ з метою підвищення кваліфікації;
- отримувати у відділах та службах НТУ "ХП" консультації, матеріали, довідки та інші форми співпраці, необхідні для реалізації ДППГ;
- мати необхідне технічне забезпечення своєї діяльності: приміщення, обладнання, комп'ютери, вихід до мережі Інтернет, право міжнародної кореспонденції, телефонних розмов, у визначених керівництвом межах, а також необхідне канцелярське приладдя;
- мати необхідне і своєчасне забезпечення наказами, постановами, положеннями, розпорядженнями та іншою організаційно-розпорядчою документацією, пов'язаною з діяльністю по ДППГ;
- соціальне та матеріальне забезпечення.

4.6. Педагогічні працівники ДППГ зобов'язані:

- постійно підвищувати свій професійний рівень, педагогічну майстерність та загальну обізнаність і культуру;
- зберігати конфіденційність відомостей, що містяться в документах ДППГ;

- забезпечувати високий науково-теоретичний і методичний рівень викладання навчальних дисциплін в повному обсязі навчальної програми відповідного напрямку ДППГ;

- удосконалювати і розвивати діяльність НТУ "ХП" з ДППГ;

- створювати умови для засвоєння іноземними студентами навчальних програм на рівні обов'язкових державних вимог, сприяти розвитку самостійності, творчих здібностей іноземних студентів;

- дотримуватися норм педагогічної етики, моралі, поважати гідність іноземних студентів, їх релігійні погляди та побутові звички, прививати їм любов до України, сприяти їхньому культурному розвитку;

- дотримуватися законів України, Статуту НТУ "ХП" та Правил внутрішнього розпорядку НТУ "ХП".

5. Організація навчально-виховного процесу ДППГ

5.1. Зарахування на навчання по ДППГ здійснюється наказом ректора НТУ "ХП" на підставі укладеної угоди, згідно якої проводиться оплата навчання. Зарахування проводиться у терміни, визначені законодавчими актами щодо навчання іноземних громадян та правилами прийому НТУ "ХП".

5.2. Під час ДППГ іноземні студенти вивчають українську (англійську) мову та загальноосвітні дисципліни за типовим навчальним планом.

5.3. Термін навчання іноземних студентів по ДППГ складає 6 місяців. Групи, що розпочали навчальний рік із запізненням, отримують особистий графік навчального процесу, за умови виконання програм дисциплін у повному обсязі.

5.4. Тривалість п'ятиденного навчального тижня складає до 36 годин. Заняття проводяться парами (45+45 хвилин).

5.5. Заняття з мовної підготовки, дисциплін загальної підготовки та профільних дисциплін проводяться в групах чисельністю 5 осіб.

5.6. Остаточне оформлення академічної групи здійснюється після закінчення формування контингенту. За кожною академічною групою закріплюється куратор - викладач мовної підготовки.

5.7. Питання організації навчально-виховного процесу та методичної роботи з ДППГ вирішується на засіданнях Вченої ради ННІ МО та методичних семінарах і комісіях.

5.9. Навчальний процес ДППГ здійснюється у таких формах: навчальні заняття, самостійна робота та контрольні заходи по очній, дистанційній та гібридній формах навчання.

5.10. Основними видами навчальних занять ДППГ є: лекції, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та самостійна робота з викладачем.

5.11. Форми поточного контролю визначаються викладачами. Семестровий контроль проводиться у формах, передбачених навчальним планом: у вигляді семестрового іспиту (письмовий або усний),

диференційованого заліку і в терміни, встановлені навчальним планом та графіком навчального процесу ДППГ.

5.12. Навчання по ДППГ закінчується складанням випускних іспитів та диференційованих заліків.

5.13. Студенти ДППГ, які не виконали навчальний план, не допускаються до складання іспитів і відраховуються з НТУ "ХПІ" за наказом ректора.

5.14. Після завершення сесії, студентам, які з поважної причини не склали заліки та іспити, надається можливість додаткового складання заборгованостей протягом двох тижнів.

5.15. Дострокове відрахування іноземних громадян проводиться на підставі подання керівника ДППГ та за наказом ректора НТУ "ХПІ".

Підставами для відрахування можуть бути наступні причини:

- порушення умов угоди на навчання;
- порушення чинного законодавства України;
- невиконання навчальних планів та програм;
- за станом здоров'я;
- за власним бажанням;
- інші випадки, передбачені законодавством України.

5.16. Випускники ДППГ, які успішно склали іспити, отримують "Свідоцтво" державного зразка з зазначенням отриманих досягнень.

5.17. Студенти ДППГ, які не склали випускні іспити або виявили недостатній рівень знань, необхідних для навчання у закладі вищої освіти, відраховуються та повертаються на батьківщину за власний рахунок або залишаються для повторного навчання за програмою ДППГ за власним бажанням.

5.18. Можливість повторного навчання за програмою ДППГ надається студенту один раз та оформлюється за умови укладання нового договору на наступний навчальний рік згідно з відповідною заявою студента та подання керівника ДППГ на ім'я ректора НТУ "ХПІ".

5.20. Після закінчення ДППГ та видачі наказу про відрахування, випускники мають в 10-ти денний термін укласти договори з закладами вищої освіти України на подальше навчання або виїхати на батьківщину.

6. Умови вступу на ДППГ

6.1. Іноземні громадяни та особи без громадянства, щодо яких приймальною комісією ННІ МО НТУ "ХПІ" встановлено необхідність додаткової підготовки, проходять ДППГ, оскільки умовою зарахування іноземця на навчання для здобуття певного освітньо-кваліфікаційного рівня є володіння ним мовою навчання на рівні, достатньому для засвоєння навчального матеріалу, що підтверджується висновком приймальної комісії.

6.2. При вступі на ДППГ іноземні студенти подають наступні документи:

- оригінал або копію документа про середню освіту та одержані з навчальних дисциплін оцінки (бали), засвідчені відповідно до законодавства країни їх видачі, легалізовані у встановленому порядку та переведені;

- оригінал або копію документа про народження, засвідченого відповідно до законодавства країни його видачі та легалізований у встановленому порядку;

- копію нотаріально завіреного перекладу паспорта;

- медичний сертифікат про стан здоров'я, засвідчений офіційним органом здоров'я країни з якої прибув іноземець і виданий не раніше ніж за два місяці до в'їзду на навчання в Україну;

- дійсний поліс медичного страхування;

- квитанцію про сплату за навчання;

- три фотокартки розміром 3x4 см;

- угоду на навчання.

6.3. Зарахування іноземних студентів на ДППГ проводиться наказом ректора НТУ "ХП" після укладання угоди на навчання, медичного страхування та сплати коштів за навчання.

6.4. Після успішного закінчення ДППГ студенти складають випускні іспити, за результатами яких отримують "Свідоцтво" встановленого зразка Міністерства освіти і науки України про закінчення ДППГ і можуть вступати на навчання за основним напрямом підготовки до навчального закладу, який видав їм лист- запрошення на навчання, протягом 10-ти календарних днів з дати видання наказу про закінчення ДППГ.

6.5. Іноземним громадянам, які не склали випускні іспити, а також не виявили в процесі навчання знань, необхідних для подальшого навчання, пропонується пройти повторний курс навчання з ДППГ. У разі відмови студент відраховується і повертається на батьківщину за власний рахунок.

7. Відповідальність за ДППГ

7.1. Відповідальність за неналежне та несвоєчасне виконання завдань і функцій, що пов'язані з ДППГ, несе керівник ДППГ.

7.2. Відповідальність за неналежне та несвоєчасне виконання завдань і функцій, що покладені на працівників ДППГ, встановлюється їх персональними посадовими інструкціями.

7.3. Студентам ДППГ, незалежно від їх громадянства, расової належності, статі, мови і ставлення до релігії, гарантуються права і свободи, передбачені чинним законодавством України.

8. Фінансування ДППГ

8.1. Фінансування діяльності з ДППГ здійснюється за рахунок грошових виплат та коштів, отриманих за угодами з зарубіжними фірмами, від фізичних та юридичних осіб, за надання освітніх послуг; добровільні грошові внески приватних осіб, установ, організацій та підприємств; інші джерела, не заборонені чинним законодавством України.

8.2. Кошторис видатків на ДППГ розробляється бухгалтерією та затверджується ректором НТУ "ХП".

8.3. Вартість навчання на ДППГ встановлюється наказом ректора на початку кожного навчального року. Оплата навчання проводиться студентами згідно умов угоди на навчання на ДППГ.

8.4. Оплата праці викладачів, які виконують навчальне навантаження та сумісників, здійснюється на умовах погодинної оплати.

9. Контроль за ДППГ

9.1. Контроль за ДППГ здійснює проректор НТУ "ХП" з навчально-педагогічної роботи в сфері міжнародного співробітництва та директор ННІ МО.

9.2. Облік результатів фінансової діяльності ДППГ здійснює планово-фінансовий відділ НТУ "ХП".

9.3. Звітними документами ДППГ є:

- Положення про ДППГ ФМО НТУ "ХП";
- копії наказів з основної діяльності ДППГ;
- копії наказів про рух контингенту;
- копії наказів про затвердження вартості навчання;
- копії договорів про надання платних освітніх послуг;
- навчальні плани ДППГ;
- робочі програми ДППГ;
- розклад занять ДППГ;
- інші документи відповідно до номенклатури справ ДППГ.

9.4. Безпосередній поточний контроль за ДППГ здійснює заступник директора ННІ МО з довузівської підготовки.

10. Прикінцеві положення

10.1. Всі зміни і доповнення, необхідність в яких виникає в процесі роботи з ДППГ, можуть бути внесені до цього Положення на підставі рішення Вченої ради НТУ "ХП" та затверджені ректором НТУ "ХП".

Директор ННІ МО

Дмитро ГОРОВИЙ

Проректор з навчально-наукової роботи
та міжнародних зв'язків

Геннадій ХРИПУНОВ